

Gabinet Relikwii

Relikwie to szczególny rodzaj materialnych pamiątek po ludziach, którzy w różny sposób wpisali się w historię Warszawy. Najczęściej były one rzeczami osobistymi, miały bezpośredni, intymny kontakt z właścicielem, towarzyszyły mu w różnych momentach życia, a także w chwili śmierci. Rodziny i przyjaciele tych, do których należały, mieli do nich szczególny stosunek, przechowywali je pieczołowicie i przekazywali z pokolenia na pokolenie. Relikwie uobecniają żywą, namacalną pamięć; dzięki nim przeszłość zyskuje wymiar ludzki, emocjonalny.

Większość relikwii w Zbiorach Muzeum Warszawy była świadkami wyjątkowych, najbardziej dramatycznych wydarzeń i przełomowych momentów życia miasta i jego mieszkańców. Trafiły do Muzeum, gdyż ich ofiarodawcy uznali, że jego rolą jest dbanie o pamięć; przekazywano je przez wiele lat, od 1950 do 2015 roku. Pochodzą z czasów od połowy dziewiętnastego wieku do lat osiemdziesiątych dwudziestego wieku. Towarzyszyły protestującym w patriotycznych manifestacjach na ulicach Warszawy, w powstaniu styczniowym (1863 – 1864) i w egzekucji jego przywódców; były obecne w czasie wydarzeń pierwszej (1914 – 1918) i drugiej (1939 – 1945) wojny światowej. Największa ich liczba pochodzi z okresu niemieckiej okupacji miasta podczas II wojny i łączy się z Polskim Państwem Podziemnym oraz powstaniem warszawskim 1944 roku. Pamiątki z drugiej połowy dwudziestego wieku dotyczą przede wszystkim działalności NSZZ „Solidarność” w pierwszej połowie lat osiemdziesiątych.

Pietyzm, z jakim przechowywano te relikwie, wiele mówi o tym, co w przeszłości swego miasta warszawiaczy uważają za najważniejsze i najbardziej szczytne. Każda z tych pamiątek ma indywidualną historię

wykonania, użytkowania, przechowywania i okoliczności, w jakich została włączona do zbiorów Muzeum.

Julian Borkowski

kurator